

КСАВЕРІЙ МРОЧКО ЯК ВИДАТНИЙ ДОСЛІДНИК ТРАДИЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПОКУТТЯ

Стаття присвячена етнографічному дослідженню польського вченого другої половини XIX ст. К. Мрочка. Розкрито зміст його народознавчої спадщини. Особливу увагу зосереджено на етнографічних записях, які дослідник здійснив на Покутті, а саме в Снятинському повіті. З'ясовано, що більшість його етнографічних записів мають як загальноукраїнську, так і локальну своєрідність. Охарактеризовано внесок К. Мрочка в народознавче дослідження Покутського етномасиву.
Ключові слова: К. Мрочко, Покуття, Снятинщина, етнографія, дослідження.

Ядром будь-якого народу є його матеріальна і духовна культура. Український народ має унікальну, притаманну тільки їй етнокультуру. Зародилась вона на ґрунті багатомірної творчості українського народу, яка відображає її світогляд. З давніх часів українська традиційна культура була предметом дослідження багатьох польських дослідників. У період становлення польської етнографічної науки вона займала важливе місце у народознавчих працях польських вчених, а саме: З. Фішера, І. Червінського, З. Доленги-Ходаковського, В. Поля, Жеготи Паулі, В. Залеського, Л. Вайгеля, О. Кольберга. Серед них, варто назвати Ксаверія Мрочка, який жив на Покутті і займався збиранням і публікацією усної народної творчості на Снятинщині.

На жаль, змушені констатувати, що постать К. Мрочка не була предметом окремого дослідження. Винятком становлять публікації М. Паньківа [1], З. Кузелі [2, 3], в яких лиш епізодично згадується народознавче дослідження польського дослідження. Науковою спадщиною Ксаверія Мрочка цікавився письменник, краєзнавець Михайло Бажанський. З його записів ми дізнаємось про життя і діяльність польського вченого. Відзначимо, що народознавча спадщина К. Мрочка не опрацьована належним чином у сучасній етнографічній науці. Роль і значення цього вченого у дослідженні Покуття загалом залишається поза увагою вітчизняних і зарубіжних науковців.

З-під пера К. Мрочка вийшло дві праці. Перша його праця: “З життя прошарків – етнографічний нарис”, вийшла у Львові 1885 р, друга праця: “Снятинщина – Причинки до крайової етнографії” – була надрукована в польському журналі “Науково-літературний провідник” у 1897 р., про це є згадка у “Географічному Словнику”. Ця розвідка складалась з двох частин, на превеликий жаль друга частина цієї розвідки була втрачена [4, с.3-5]. Таким чином, можна констатувати, що записи Ксаверія Мрочка були опубліковані в журналах і були кваліфіковані як науково-історичні матеріали. На наше переконання вони є цінними, бо містять етнографічні відомості про давню Снятинщину, описують вірування, звичаї та обряди, які побутували на Покутті.

Метою даної публікації є спроба проаналізувати етнографічне дослідження К. Мрочка “Снятинщина – Причинки до крайової етнографії”. Завданням розвідки є характеристика народознавчого дослідження щодо Покутського етнографічного масиву.

Проживав К. Мрочко на Снятинщині у другій половині XIX ст. За своїм етнічним походженням був поляком. Працював інспектором шкіл у Городенківському й Снятинському повітах [5, с.576] Селяни вважали його за збіднілого “графа”, за “царського дорадника”, взагалі за велику, але трошки дивовижну людину. К. Мрочко добре знав українську мову, переодягався у селянську ношу і “ходячи в народ” випитував у селян про народні звичаї, вірування тощо [4, с.17].

Розвідка дослідника має чітку і локанічну будову. Весь матеріал поділений на розділи, які присвячені певній тематиці. Вона містить краєзнавчий і етнографічний опис Снятинщини з великою кількістю різноматітних демографічних, географічних, господарських та інших відомостей. У ній К. Мрочко подав народознавчі відомості, які побутували у ряді навколишніх сіл, а саме: Іллінці, Княже, Троїця, Ганьківці, Потічок, Стецева, Хлібичин, Рожнів, Заболотів, Залучча, Джурув, Вовчківці.

У першій частині К. Мрочко подав матеріали географічно-природного характеру, та розташування краю. Зі слів автора, “Снятинський повіт лежить у південно-східній частині Галичини. Він межує на сході і півдні з Буковиною, на південному заході з косівським, на заході з коломийським і на півночі з городенківським повітами [6, с.7]. Побіжно дослідник подав відомості й про місцеве населення, статистичні дані про економічне становище місцевих селян, характер селянського господарства, виробничі відносини, а також народну освіту.

Помітне місце у дослідженні К. Мрочка посіли матеріали про народний одяг мешканців Снятинщини. Дослідник охарактеризував елементи традиційної покутської ноші. Він відзначив, що “ноша мешканців Снятинщини не є ані така мальовнича, як краківська, ані теж так багата і чепурна, як сусідніх гуцулів” [6, с.18]. Чоловіки як взимку так і в літі одягали поверх довгої, льняної сорочки короткий козушок без рукавів – “кептар”. Зимовою порою одягали на кептар кожух з рукавами “сірак”. Штани – “портяниці” або “гачі” носили взимку з білого сукна, а в літі полотняні. Сорочку підперізували широким поясом. Голову накривали зимою смушковою шапкою або “клепнею”, влітку широким капелюхом. На ноги вдягали чоботи з високими халявами і підкованими закаблуками. Бідніші носили замість чобіт ходаки (постоли). Жінки носили вишивану сорочку. Кептар носили подібно, як чоловіки, а замість спідниці одягали “обгортку”, ткану з чорної овечої вовни у червоні полоси. Опоясувались широким вовняним поясом. Голови накривали “перемітками”, тобто білими рушниками, закінченими кольоровими вишиваними тороками, котрі доволі майстерно і принадно зав'язували [6, с.19].

К. Мрочко писав, що одяга парубків нічим не різнилася від одягу жонатих чоловіків. Дівчата вплітали у коси червону волічку. Як жінки так і дівчата носили на шії велику кількість пацьорків і ґерданів. Всю одягу жінок і дівчат – за винятком чобіток або черевиків – виробляли самі [6, с.20].

К. Мрочко звернув увагу й на спосіб народного будівництва, який побутував у покутян. Дослідник подав характеристику, будівельного матеріалу та опис домашнього інтер'єру селян. Як зазначав автор, у Снятинському повіті хати зводили із м'якого будівельного матеріалу, ніколи не будували з цегли. Бідніші селяни закладали підвалини, наріжні стовпи і платви, а простір між ними заповнювали пруттям і грубо виліплювали глиною. Помешкання на Снятинщині являло собою житлову кімнату, яка мала три вікна, четверту частину приміщення займала піч. Димар звався "горном", в багатших бував будований із кагли. Підлогу становила добре втоптана і гладко глиною вимашчена земля. В куті кімнати стояло широке, застелене веретою, ліжко. По-під стіною стояла лава, при ній стояв довгий вузький стіл, біля дверей висіла відкрита шафа для мисок – звана "висником". Подвір'я оточував тин, плетений із пруття верби. Перед кожним будинком розміщувалася кошниця на кукурудзу і стайня "кулешня" для рогатої худоби і коней і врешті стодола і шопи. На таке обсяга вели ворта "лясса", теж плетені з пруття [6, с. 23].

Доволі скупими є відомості автора про народну їжу. Згідно записів К. Мрочка головною поживою покутян була кукурудза. Із зерен цієї рослини одержували муку і крупу. З борошна випікали хліб, який звали "малай", а з крупи готували "кулешу". Звичними були і голубці, які завивали в листя буряків або квашеної на зиму капусти. На Покутті гречаних і пшоняних круп не споживали. До складових щоденної їжі входив борщ діжковий та буряковий. Перший готували із житніх висівок, заливаючи їх водою й додаючи квасного тіста, другий – буряковий. Їли його з бобом або квасолею, а також із житнім чи кукурудзяним хлібом. М'ясо споживали тільки на великі свята: Різдво Христове, Великдень і "храм", тобто в день празника [6, с.26].

Найповніше у розвідці К. Мрочко висвітлив свята календарного циклу, а саме: Різдва, Йордана, Василя, Великодня. Найбільше свідчень упорядник подав про цикл зимових свят та їх обрядовість. Традиційно на Покутті головним святом є Різдво. К. Мрочко зазначив, саме свято починається "святим вечором". У кожній родині церемонія підготовки до Святої вечері носила урочистий характер. Всі дії мали сакральне значення і відбувалися, як справжній ритуал. Покутяни на святій вечері готували дванадцять страв. Серед них основними були: кутя, вареники з капустою, краплики, голубці, свіжа риба [6, с.45]. Місцеві мешканці щиро вірили в народні прикмети, яких старанно дотримувалися. Так, у деяких місцевостях вважали поганим знаком, "коли сусідська жінка увійде перша до хати, бо протягом всього року у родині будуть хвороби і сварки" [6, с.45]. Окрім докладних описів зимової обрядовості, поданих у їх регіонально-локальному розмаїтті, розділ вміщує тексти колядок, які побутували в ряді навколишніх сіл.

У цьому ж розділі дізнаємось про вірування покутян у чудодійну силу Йорданської води. За місцевим повір'ям освячена вода відганяла злого духа і мала лікувальну силу, тому давали її пити хворому при кожній нагоді. К. Мрочко звернув увагу на один з головних атрибутів Водохреща – "трійцю", яка мала обрядово-побутове застосування. "Трійця" – це трираменна воскова свічка, яку господині вкладали у тільки для того зроблений, дерев'яний свічник. Прикрашали її сушеним зіллям: любистком, васильком, чорнобривцями і червоними ягідками калини. З тією свічкою господар йшов до ріки на освячення води. Там він засвічену свічку тричі занурював у воду. Запалену свічку господар тримав впродовж усієї відправи і з нею повертався додому. Увійшовши до хати, випалював полум'ям хрест на "сволоці", потім жінка "присмалювала" полум'ям трійці своєму ґазді трохи волосся над чолом на потилиці і на скронях. Ту саму церемонію проводив ґазда на голові своєї дружини, дітей і челяді, а кожний кому проведений такий обряд мусив підскачити. Така церемонія – мала благодатну силу, бо відганяла всякий страх перед нечистою силою і перед вовком [6, с.47]. Щедрування відбувається подібно до коляди і супроводжувалося традиційними щедрівками. К. Мрочко занотував найбільш характерні щедрівки. Автор при цьому відзначає, "що вони дуже подібні за змістом і укладом строф, змінюється лиш відповідно початок пісні" [6, с.49].

Цікавими є відомості К. Мрочка й про весняну обрядовість. У центрі уваги упорядник записав святкування родинної обрядовості та звичаєвості, які побутували на Снятинщині. За свідченням народознавця після великого посту "у Великий тиждень оживають села Покуття". Для кожної тутешньої родини це було великим святом. "В бідній чи в багатшій родині старались спожити м'яса на великий празник Христового Воскресіння" [6, с.52]. Важливою подією для господині було випікання паски. Але з її випіканням існувало багато забобон і повір'їв. Зі слів К. Мрочка дізнаємось, що печення паски було для господині справжньою моральною тортурою. Вже сама непевність чи паска вдасться, чи ні, наповняла її непонятною тривою. Більша і гарніша паска приносить господині чималу честь [6, с.52]. У даній місцевості побутувало повір'я, якщо при випічці розпадеться паска, то хтось із родини мусить померти. До освячення приносили окрім паски й ковбас також хрін, плесканки сира і часто гарно розписані писанки [6, с.53].

Етнографічний інтерес у дослідженні К. Мрочка викликають описи розписування писанок. Із дослідження дізнаємось, що розписуванням займалися в основному дівчата. Гарно розписані писанки приносили повагу дівчині серед товаришок. Упорядник детально подав опис дійства розпису писанок. К. Мрочко зазначив, що від орнаментного мотиву і кольору писанки дістають різнонародні назви такі як: "сорок клинців", "рискалики", "огірочки", "заячі вушка", "качачі лапки", "баранячі роги". Розписували писанки різними фарбами, які самі робили. У деяких місцевостях, а саме в селі Джурові, Попельниках, Вовчківцях відбувалася гра в писанки, яка називалась "Чокане". Суть гри полягала в тому, що учасники вдарили писанкою об писанку. Чия писанка розіб'ється, той віддавав свою збиту писанку, власникові писанки із сильнішою шкаралупою [6, с.51-60].

Збагачені записи весняної обрядовості молодіжними забавами, які мали яскраво ігровий характер. Великодні ґайки традиційно відбувалися на церковному цвинтарі. У своєму дослідженні К. Мрочко диференціював їх на дівочі: "Вербовая дощечка", "Жук", "Хвіст" і парубоцькі: "Церкву", "Кумедія", "Комендант". Усі весняні забави супроводжувались приспівками, які автор занотував у кількох варіантах.

У народознавчих записах К. Мрочка містяться дані з сімейно-побутової обрядовості. Вчений класифікував їх таким чином: весілля, христини і поховально-поминальна обрядовість. Записи засвідчують локальну весільну звичаєвість. Дослідник коротко подав характеристику шлюбно-весільної обрядовості зазначаючи, що “весілля починалося у суботу, так званих “заводин” [6, с.71]. Для прикладу К. Мрочко подав опис весільних обрядів у селі Джурів. Так при сватанні, коли старости приходили перший раз, молодий може отримати відмову в чемній формі. Перед весіллям молоді ходили по селу й запрошували рідних і знайомих на весілля. При цій нагоді роздавали калачі у вигляді вікна, за що отримували по десять або двадцять центів. Напередодні весілля, ввечері, сходилися гості на “гуску” або “коровай”. Традиційним і символічним був звичай пов'язаний з прикрашанням деревця. Коли виносили смерекове деревце, всажене в хліб і калач, кожен із присутніх повинен прив'язати до деревця два або три гусячі пера, а в середині цих пер, мав бути цвіт гвоздички – “солом'яник”. Кульмінаційним моментом всього комплексу шлюбних обрядів було саме весілля. У перший день весілля рано сходилися запрошені гості і приносили подарунки. Чоловіки несли два буханці хліба і пляшку горівки, а жінки курку, сіль або щось інше. По сніданку йшли до шлюбу. Після шлюбу молода й молодий розходились по своїм домівкам, бо весілля відбувалося одночасно в молодій і молодого. Популудні молодий забирав молоду до себе додому. Цікавим був і обряд дарування подарунків. Прийшовши в дім батьків молодого, молода дарувала своєму тестеві хустку, а матері перемітку. Наступного дня весілля, відбувалося зав'язування молоді на заміжню жінку “в рантух”. Під вечір приходили гості молоді і зав'язували її в перемітку [6, с.72-78]. Істотним є подані автором записи весільних пісень, які супроводжували усе весільне дійство.

Родинна обрядовість, як і шлюб, супроводжується різними звичаями, забобонами, повір'ями, які і досі збереглися в даній місцевості. Із глибини віків збереглися давні традиції і звичаї, які пов'язані з народженням дитини. Увесь період вагітності і самих родів був обставлений низкою пересторог і вірувань. Виконання всього комплексу магічних дій, ритуалів вважалося основою успішного народження немовляти. Як зазначає автор, вагітна жінка при розмові з сусідкою повинна сказати, що чекає дитину, щоб дитина не була “немовою”. Велику кількість забобонів і прикмет мали і післяродові ритуальні звичаї. Так, “коли дитина народилася, клали на вікно ніж, сіль, і кусок хліба і негайно завішували його. Аж до хрещення дитини, мусило горіти світло всю ніч” [6, с.83].

Самі ж христини дещо різняться у різних місцевостях України і мають свої локальні особливості. У даній місцевості, коли мали іти до хрещення, клали на поріг хліб, сіль, куделю, веретено, косу, сокиру, полотно, нитки і т. п. Саму породіллю називали “крамаркою”, біля неї мало бути: горілка, часник, сіль, для частування гостей. Частування гостей по хрещенні називались “молитванки” на них приходили самі куми, рідше сусіди і знайомі [6, с.84]. Після хрестин практикували різні охоронні дії для немовляти. Вважалося, що дитину, яка не могла спати і безупинно плакала, казали, що “плакси напали дитину”. А щоб їх позбутися і перенести на іншу хату – “мама дитини йшла до хати молодого подружжя виривала із стріхи трохи соломи. Це треба було зробити в трьох хатах. В дома з цієї соломи робили купіль для дитини, що плаче, і купали її тричі: рано, в обід, увечері, а воду виливали пізно вночі” [6, с.85].

Важливу роль у житті селянина відіграли повір'я пов'язані з сільськогосподарськими роботами. У розвідці ці дані досить скупі. Упорядник подав нам тільки декілька забобонів пов'язаних з обробіткою ґрунту. Так, “не годилося нікому продавати, або позичати збіжжя, якщо господар сам ще нічого не посіяв”. Щоб був добрий урожай у селах побутовув звичай: “не класти капелюха на стіл, також господиня не повинна гасити вогню водою” [6, с.86].

До дослідження увійшло багато етнографічного матеріалу про вірування покутян у повсякденному житті. Сюди К. Мрочко занотував космологічні і демонологічні вірування, уявлення про природу, тваринний і рослинний світ, а також – замовляння та народні знання з медицини. Збагачена розвідка й казками, які побутовували в селах: Трійця, Рудники, Стецева, Рожнів. Цікавими у дослідженні є метеорологічні знання народу. Так, К. Мрочко зазначив, що “півень сповіщає добру або погану і є єдиним барометром селянина. Якщо заспіває курка, то це віщує нещастя” [6, с.94]. Також вченим опубліковано близько десятка демонологічних застеріг і забобонів від чарівниць, упира, вовкулаків, в які вірили місцеві мешканці Снятинщини.

Важливою складовою цього народознавчого дослідження є дані про народну медицину. З даної розвідки ми дізнаємось про засоби народного лікування місцевого населення. К. Мрочко акцентував на характерній особливості місцевого населення, пов'язаній з домінуванням магії та чаклунської обрядової практики. Як зазначив вчений, “люди не вірять у лікарську поміч, в разі потреби радше до ворожбитів і ворожок, а кличуть лікаря у разі крайньої потреби. Лікуються отже самі домашніми ліками, які в їхньому переконанні – безпечніші” [6, с.96]. Основну увагу в дослідженні зосереджено на лікарських рослинах. К. Мрочко зробив спробу пояснити лікувальні властивості деяких трав. Великою популярністю серед них користувались: медунка, мальва, материнка, любисток, калина, тютюн, барвінок, дубова кора. Поряд з цим існували інші носії медичних знань якими були шептуни. Як зазначив народознавець, “це звичайні жінки і чоловіки, які не оточують себе таким таємним ореолом. Скільки є хворіб у понятті людей, стільки шептунів” [6, с.108]. Основними методами лікування шептунів були замовляння у поєднанні з магічними ритуалами. До шептунів зверталися у разі різних потреб. К. Мрочко записав різні тексти замовлянь. З-поміж них є замовляння і для домашніх тварин “таке замовляння треба відбувати обов'язково у вечорі, коли вже зорі світять” [6, с.109].

Особливо інформативно насичений опис похоронного обряду, що дає пізнати картину українського традиційного світогляду. К. Мрочко зафіксував низку традицій, які притаманні Покутській місцевості, при поховальному обряді. У народному віруванні існує безліч повір'їв і знаків долі, зокрема це стосується і приходу смерті. Згідно народознавчих записів К. Мрочка: “з дивною рівнодушністю і незвичайним спокоєм

очікує наш селянин, його рідня, родичі, сусіди і знайомі кінця життя”. Так, передвісником неодмінної смерті хворого були такі: виття собак, крик сови, тремтіння правого ока, приснилося, що повипадали зуби, якщо паска в печі розпадеться, якщо зозуля закує близько хати [6, с.111].

У народі передсмертню агонію називали “конання”. Побутували загальновідомі способи, щоб полегшити вмирання людини. К. Мрочко стверджував, досить часто “знімають хворого з постелі, кладуть на розстелений вовною до середини кожух на землі, витягують з-під голови подушку і підкладають кожух, у руки кладуть свячену свічку, в уста свячену воду” [6, с.112].

Важливим етапом поховального обряду є спорядження у труну. Спершу проводили обряд останнього обмивання покійного. Загалом серед сільських традицій побутувало правило вмивати тіло по смерті. “Мертву” воду виливали там де не ходять люди, “в кочі бузини, або там де сходяться два чи три тини” [6, с.113]. У селі Завалля над Прутом таке місце називали “сутич”, тому серед покутян побутувало переконання: “хто супить на таке місце мусить померти серед довгих і важких мук” [6, с.113]. Так, у селі Залуче над Черемошем існував варварський звичай вмивати хворого перед смертю. “Якщо хтось не був перед смертю помитий, то залишається невмитий і по смерті” [6, с.112].

Відтак покійника одягали в чистий одяг. Одяг померлого відповідав його віку, статі, соціальному статусу. В Покутському регіоні існували свої поховальні звичаї яких дотримувалися. Померлого чоловіка одягали у чисту святкову одягу, а саме: в сорочку, штани у нові чоботи без підків або черевики (щоб скоріше згоріли, як буде переходити через вогонь), пояса не зав’язували на вузол, а голову накривали шапкою. Жінку одягали в сорочку, “опинку” та опоясували крайкою, голову завивали переміткою, ноги убували у жовті сап’янові чобітки, бідніших у постолі або шкарпетки. Подібно теж одягали хлопців та дівчат з тією різницею, що голови їм прикрашали вінком із барвінку.

Одним з найдавніших звичаїв було голосіння, які вважалися відданням шани покійнику. Всі голосіння автор поділив на декілька видів: жінки за чоловіком, (молодої вдовиці), дітей за батьками, батьків за дітьми. Окрім цього існували різні забобони про предмети, які йому знадобляться в потойбічному житті. Часто в труну ставили різні атрибути такі як свічка, калач. А в селі Стецівка “встромляли іще в сорочку голку з ниткою, а за пазуху вкладали завиненого в полотно centa, щоб покійник мав чим викупитися на другому світі” [6, с.114]. Після виносу тіла виконувалась низка обрядових дійств для оберігання родини, житла від впливу померлих, які могли нанести шкоду живим. При виносі тіла в селі Залучі відкривали вікна і двері, щоб душа вийшла. За місцевим уявленням не годилось замітати кімнату, в якій лежав мрець, щоб знову з родини хтось не помер. Коли винесли тіло враз за ним викидали і сміття, щоб у ньому не залишилася душа покійного [6, с.118].

Таким чином, народознавче дослідження К. Мрочко досить цінне. Автор комплексно описав і системно охарактеризував матеріальну і духовну культуру Покуття. Проте, суттєвим недоліком даного дослідження є те, що К. Мрочко не вказує дані про інформатора. Висвітлені етнографічні матеріали мають здебільшого описовий характер, без наукового апарату і аналітичного опрацювання матеріалу. Хоча позитивним моментом є те, що дослідник робив паспортизацію записів. К. Мрочко посилався на ті населенні пункти, в яких записав ту чи іншу пісню, легенду, прислів’я. Вчений робив пояснення до тексту, висловлював своє розуміння різних звичаїв, давав пояснення і значення певних деталей обряду, занотував пісні при різних обрядах, якщо такі пісні побутували в ряді населених пунктів етнограф-дослідник перелічує їх. Загалом дослідження побудовано на зібраному автором емпіричному матеріалі з Снятинщини, який є важливим джерелом для народознавчого вивчення Покутського етномасиву.

Джерела та література

1. Паньків М. “Мамко моя, зозуленько моя...”: (Похоронно-поминальні звичаї і обряди на Покутті) / Михайло Паньків // Берегиня. – 2002. – № 1. – С. 37–54.
2. Кузеля З. Посидіння і забави при мерці в українському поховальному обряді” / Зенон Кузеля // Записки НТШ. – Львів, 1914. – Т. 121. – С. 173-224.
3. Кузеля З. Посидіння і забави при мерці в українському поховальному обряді” / Зенон Кузеля // Записки НТШ. – Львів, 1915. – Т. 122. – С. 103-166.
4. Бажанський М. Вступна стаття / М. Бажанський // Снятинщина: причинки до крайової етнографії. – Дітройт, 1977. – Ч.1. – 129 с.
5. Снятинщина. Історико-етнографічний нарис / Андрій Королько та ін. – К.: Майстерня книги, 2014. – 731 с.
6. Мрочко Ф. К. Снятинщина: причинки до крайової етнографії / Ф. Ксаверій Мрочко. – Дітройт, 1977. – Ч.1. – 129 с.
7. Покуття. Історико-етнографічний нарис / Василь Марчук та ін. – К.: Майстерня книги, Манускрипт-Львів, 2010. – 456 с.

Trinyak L. V. Ksaverii Mrochko as an outstanding researcher of traditional culture of Pokuttya.

This article is devoted to the ethnographic research of Ksaverii Mrochko, a Polish scientist of the second half of XIX century. We represented the contents of his ethnology heritage. Special attention is focused on ethnographic records which a researcher carried out at Pokuttya, namely in Snyatyn district. It was found that most of his ethnographic records have both nationwide and local peculiarity. We characterized Mrochko's contribution to ethnology research of Pokuttya ethnic array.

Key words: K. Mrochko, Pokuttya, Snyatynschyna, ethnography, research.

Триняк Л. В. Ксаверий Мрочко как выдающийся исследователь традиционной культуры Покутья.

Статья посвящена этнографическим исследованиям польского ученого второй половины XIX в. К. Мрочко. Раскрыто содержание его народоведческого наследия. Особое внимание сосредоточено на этнографических записях, которые исследователь совершил на Покутье, а именно в Снятинском уезде. Выяснено, что большинство его этнографических записей имеют как всеукраинскую, так и локальную своеобразие. Охарактеризован вклад К. Мрочко в народоведческое исследования Покутского этномасиву.

Ключевые слова: К. Мрочко, Покутье, Снятинщина, этнография, исследования.